

Kæmpemøller på vej i Gottesgabe Sø trods lokal protest

Grønne frøer kvækker energisk i et lille vandhul, mens strandskaden skin-gert skrigende advarer sin store unge inde i sukkerroemarken. Strandsøen er der ikke meget tilbage af, blot en

tynd rørskov bag dæmningen angiver omridset af, hvad der engang var Gottesgabe Sø. Den må have været ganske lavvandet, vel allerhøjest en meter dyb.

Den fugtige mark er kantet af blomstrende hvidtjørn, men ellers er alt opdyrket med hvede og sukkerroer helt ud til diget, undtagen en smal strimmel på begge sider af grusvejen, hvor der står hæg og lidt rynket rose og en klump forblæste skovfyr. De giver læ for et enkelt egetræ. Den eldrevne pumpe, der er monteret i en brøndring, står også her og sørger for, at den udtørrede søbund holdes tør.

I juni 2006 lå hele dette natursceneri øde hen, blot akkompagneret af den monotone sangstrofe fra en rørspurv – og den vedvarende, brummende støj fra en skov af vindmøller. Fra 1991 og frem til foråret 2012 stod her 24 store vindmøller og producerede el til Lolland. Nu (i august 2013) er de væk og alle spor fjernet.

Det betyder dog ikke, at freden har sænket sig over Gottesgabe Sø i Kappel Sogn.

Fredag 27. januar 2012 kom sejren i hus, da DONG Energy meddelte, at man opgav sit 40 MW-forsøgsmølleprojekt. Glæden var stor hos borgerne i Kappel og Riddertofte samt hos de mange sommerhusejere. Endelig kunne man ånde lettet op.

Troede de.

Kun godt et år varede freden. I februar 2013 erfarede Kappelgruppen, at en ny projektgruppe havde ansøgt om at overtage og videreføre DONG Energy-projektet, og selv om man atter protesterede, hjalp det intet. I slutningen af maj 2013 meddelte Miljøministeriet, »VVM-tilladelse til etablering af op til 7 vindmøller på 150-200 m's totalhøjde ved Kappel i Lolland Kommune«.

Siden da har Kappelgruppen kæmpet energisk for at få omstødt beslutningen, men trods stor medieomtale og foretræde for Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg samt Miljøudvalget i januar 2014 fortsætter projektet tilsyneladende.

Den store gevinst

Der kan næppe herske tvivl om, at det var Lollands-diget fra 1877, der gjorde det muligt at tømme Gottesgabe Sø. På 1890-kortbladet er søen udgrøftet og afvandet til havet gennem en sluse. Søbunden ligger som eng.

Gottesgabe Gods har en bizar tilblivelseshistorie. I 1723 udstedte

Den nuværende hovedbygning på Gottesgabe er opført i 1918-19 af godsejer Carl Olaf Olsen, men efter næsten hundrede år som stateligt hovedhus forfalder bygningen. Den har stået tom i flere år, fordi ejeren kun skulle bruge jorden.

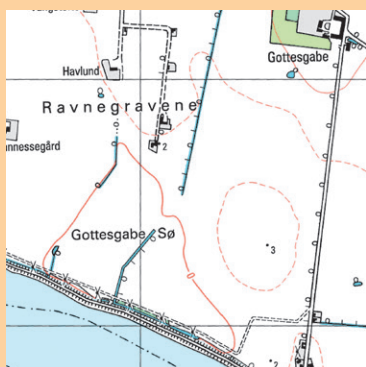
Gottesgabe Sø

Lavvandet strandlagune på 29 hektar, der blev afvandet syd for Nakskov efter byggeriet af det lollandske dige i 1877. Afvandes med pumpe og dyrkes.

Kortene er fra 1835, 1890 og 1995.

Lolland Kommune.

Koordinater: 6070317, 629966.

Kæmpemøller på vej

Allerede i 2006 var det blevet besluttet, at de 24 møller skulle tages ned, men ikke for at genoprette fred og ro i området. Det daværende Storstrøms Amt havde modtaget en ansøgning fra E2/DONG Energy om at erstatte vindmølleparken med 7-9 demonstrations- og forsøgsvindmøller. Hvor de gamle møller blot havde været 30 meter høje, ville de nye nå op i 150-200 meters højde.

Den lovpligtige VVM-redegørelse beskrev møllerne som uskønne og dominerende og mente, at »møllerne bør anskues som et kraftværk«. Projektet gav straks anledning til voldsomme lokale protester, og Kappelgruppen så dagens lys. Gruppen har lige siden arbejdet intenst på at undgå de nye møller i området.

Her står tre af de 30 meter møller i Kappel Vindmøllepark, der blev taget ned i 2012. Nu er syv 150-200 meter høje forsøgsmøller på vej. Det historiske billede er fra 7. juni 2006.

Kong Frederik IV en forordning, som oprettede et lotteri med 2600 lodder på hver 100 rigsdaler. Hovedgevinsten var en ladegård med tilhørende fæstebønder på Lolland. Gården blev oprettet af ni bøndergårde i landsbyen Knuppelykke, der dengang var kongens gods.

Den heldige vinder i 1725 var major Carl Friederich von Plötz, der pligt-mæssigt havde måttet købe 15 lodder. Han opfattede alligevel gevinsten som en Guds gave, og da han var af tysk af-

stamning, navngav han gården »Gottesgabe«. Gevinsten var dog uden bygninger, men han lod sine fæstebønder slide og slæbe, så han fik råd til at bygge både avlsbygninger og hovedhus.

Skiftende ejere

Von Plötz var født i 1680 og indtrådte som 23-årig i kongens hær, hvor han deltog i flere slag og blev hårdt såret to gange. Han boede med sin familie på Gottesgabe til sin død i 1749, hvor

han efterlod sig et ilde ry som »bondeplager«, og ifølge et lokalt sagn spøjte han som en ond ånd på gården. Hans enke solgte ejendommen for 14.000 rigsdaler i 1764 (643.000 kr. i 2013-værdi).

Gottesgabe har været handlet livligt op gennem århundrederne, mindst 25 forskellige ejere har siddet på gården, siden von Plötz vandt den i det store lotteri.

I 1996 blev ejendommen købt af »godssamleren«, fabrikant Stig Husted Andersen, der også havde erhvervet bl.a. Ålholm Slot ved Nysted. Boet efter Husted Andersen solgte i 2012 både Gottesgabe og Saunøgård til godsejer Gustav Erik Reventlow von Rosen på Rudbjerggård. Han er i dag en af Lollands helt store jordbesiddere, hvis opkøb har efterladt flere historiske landbrugsejendomme som ubeboede ruiner i hastigt forfald. Det gælder også Gottesgabe, hvor både den statelige hovedbygning og driftsbygningerne står tomme.

KILDER

Forfatterens besøg på lokaliteten, 7. juni 2006, 17. august 2012 og 28. september 2013.

www.flemmingsherregaarde.dk/27918510

www.vestenskov.dk/Kirkeblad/2011/bladefteraar.pdf.

www.visigernej.dk

Den tørlagte lagunesø kan dyrkes intensivt, så længe pumpen virker, men de fugtige pletter i marken vidner dog om jordens fortid som søbund.

